

A photograph of three people standing in front of a large, historic stone building with a prominent tower, likely a church. On the left is a woman with long brown hair wearing a black and white patterned dress. In the center is a woman with blonde hair wearing a red, white, and black patterned top. On the right is a man with glasses and short grey hair wearing a dark blue button-down shirt. The background is slightly blurred, focusing on the people.

EEN GROEN

EN SOCIAAL

OLDENZAAL

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
2018-2022**

GROENLINKS

VOORWOORD VAN JESSE

Beste Oldenzaalse kiezer,

Op 21 maart gaat ook de gemeente Oldenzaal naar de stembus om een nieuwe gemeenteraad te kiezen. En het zijn belangrijke verkiezingen. Want nu het kabinet het vanuit Den Haag nalaat om de verandering te brengen waar Nederland naar snakt, zijn deze verkiezingen een unieke kans om het anders te doen. Om (ook) vanuit Oldenzaal te bouwen aan een betrokken en menselijke samenleving.

Een samenleving waarin we onze welvaart eerlijk delen, en mensen weer zekerheid bieden over hun huis en hun inkomen. Een samenleving waarin we zorgen voor betaalbare en toegankelijke zorg voor iedereen. En een samenleving waarin we klimaatverandering nu eens echt gaan aanpakken.

Als er één ding is dat ik de afgelopen maanden heb gemerkt tijdens de vele gesprekken die ik voerde met mensen in kantines, buurthuizen, en sportzalen in het hele land, is het wel dat veel van jullie dezelfde soort zorgen hebben. Zorgen over te hoge werkdruk, over een te laag inkomen of een onzeker contract, over het betalen van de huur of de doktersrekening. De onzekerheid over de toekomst is voor veel mensen groot. Dat moet anders. En dat kan anders.

Daarom kiest GroenLinks voor een gemeente waar iedereen de zorg krijgt die hij of zij nodig heeft. Waar we armoede en schuldproblemen aanpakken. Voor een gemeente met betaalbare en goed geïsoleerde huizen, schone lucht, en leefbare wijken. En voor een gemeente waar we niet tegen elkaar schreeuwen, maar met elkaar praten.

Dat is de toekomst waar wij samen met jou en alle andere inwoners van de gemeente Oldenzaal aan willen bouwen. Verandering begint hier. Stem daarom op 21 maart GroenLinks.

Jesse Klaver

VOORWOORD VAN MANOUSKA

Beste Oldenzaler,

GroenLinks staat voor een groen en sociaal Oldenzaal. Daar stonden we de afgelopen 25 jaar voor en daar blijven we ons voor inzetten.

Een **sociaal Oldenzaal** wil zeggen dat iedereen telt en mee kan doen, nu en in de toekomst. Wij staan voor een eerlijk en fatsoenlijk Oldenzaal waarin we op een respectvolle manier met elkaar om gaan. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten en de vervuiler betaald.

Een **groen Oldenzaal** wil zeggen dat we ons inzetten voor een schone wereld. We zijn zuinig op ons kostbare groen, zetten stappen richting schone energie en streven naar een circulaire economie. Iedereen verdient een gezonde en veilige woon- en leefomgeving.

" Wij gunnen al onze inwoners dat zij gelukkig en tevreden zijn en kunnen genieten van een Groen en Sociaal Oldenzaal, nu en in de toekomst!"

Sinds mei 2014 zet ik mij in als **wethouder voor GroenLinks Oldenzaal**. Mijn portefeuilles zijn duurzaamheid en milieu, stadswerken en vastgoed (excl. sport), inkoop en aanbestedingsbeleid, onderwijs, wijkparticipatie, dierenwelzijn, ontwikkeling luchthavengebied, verkeer en vervoer en wijkwethouder de Thij.

We hebben in de afgelopen vier jaar veel bereikt en willen ook de volgende vier jaar ons inzetten voor een groen en sociaal Oldenzaal. Wil jij dat ook?

Kies dan op 21 maart voor GroenLinks!

Manouska Molema

Lijsttrekker

ONZE POLITIEKE PRINCIPES

In de politiek moet het gaan om idealen en om principes die de basis vormen van goede besluiten en oplossingen. GroenLinks zet zich in voor een schone, veilige en eerlijke wereld.

Onze **principes** zijn:

- We zetten de mens centraal, niet het systeem.
- We gaan uit van vertrouwen, niet van wantrouwen.
- We gaan uit van wat wel kan in plaats van wat niet kan.
- We kijken naar wat iets oplevert, niet naar wat iets kost.
- We willen oorzaken aanpakken in plaats van symptomen.
- We zoeken integrale oplossingen en geen deeloplossingen.
- We kiezen voor duurzame oplossingen in plaats voor korte termijn gewin.

**VERANDERING
BEGINT
HIER**

GROENLINKS

ONZE KANDIDATEN

1. Manouska
Molema

2. Sandor
Löwik

3. Marian
Oosterbroek

4. Harry
Snijders

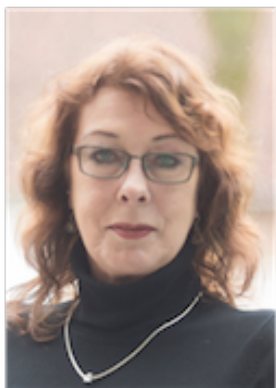
5. Fieke
Briër

6. Patrick
Kip

7. Rick
Kuitenbrouwer

8. Dory
Dik

9. Jaap
Noordman

10. Henry
Otter

11. Marjan
van den Berg

12. Natascha
Oorthuis

13. Sepp
Ankoné

14. Jeannette
Hendriks

15. Bert
van Zutphen

16. Monique
de Groote

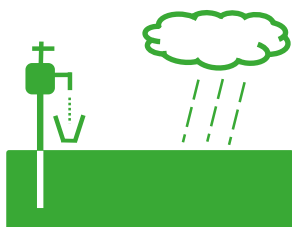
17. Edward
van Kervel

18. Lies
Koster

Wil je meer weten over onze kandidaten, wie ze zijn, wat ze doen en wat ze beweegt? Kijk dan op oldenzaal.groenlinks.nl/mensen

ONZE GROENE SPEERPUNTEN

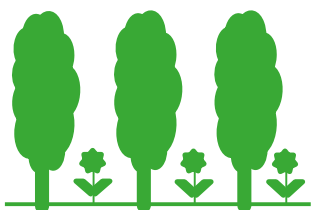
Schone lucht, water en bodem

We leven van lucht, water en bodem. Daarom moeten deze altijd schoon en veilig zijn. Dus geen afvalwaterinjectie door de NAM en geen luchthaven Twente.

Klimaatneutraal Oldenzaal 2025

We zetten in op energiebesparing, duurzame energie-opwekking en aardgasloze wijken. We streven naar een circulaire economie waarbij afvalscheiding en hergebruik worden beloond.

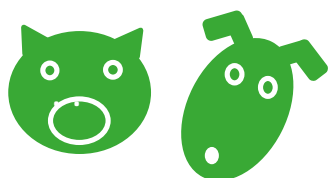
Groen blijft groen

Natuur en bomen zijn belangrijk voor het welzijn van mens en dier in de stad. Biodiversiteit, stadsmoestuinen en stadsgroen worden bevorderd.

Ruim baan voor fietsers, OV en wandelaars

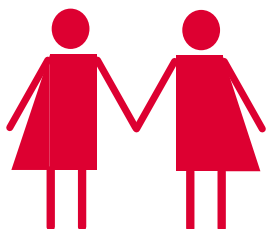
We willen veilige en snelle fiets- en wandelroutes in de stad en naar scholen. Openbaar vervoer wordt verbeterd en elektrisch rijden wordt gestimuleerd.

Dierenwelzijn

Alle dieren verdienen een respectvolle behandeling. De dierenambulance en asielopvang worden ondersteund. Bedreigde dieren en insecten worden beschermd.

ONZE SOCIALE SPEERPUNTEN

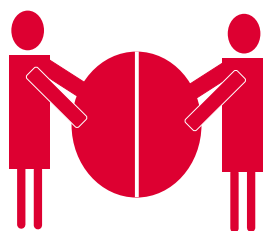
Iedereen hoort erbij

We willen een stad waar iedereen respect voor elkaar heeft, ook als de ander anders is. Iedereen kan meedoen aan de maatschappij, op basis van eigen mogelijkheden en talenten.

Goede en passende zorg

Een goede gezondheid is van levensbelang en goede zorg is een basisvoorziening. Thuiszorg en jeugdzorg worden dichtbij en op maat georganiseerd. We hebben extra aandacht voor mantelzorgers.

Eerlijk delen

De inkomensongelijkheid vermindert, liefst met een basisinkomen. We willen mensen perspectief bieden op basis van vertrouwen en maatwerk.

Prettig en veilig wonen

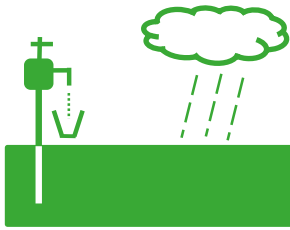
In gevarieerde wijken is het prettig en veilig wonen. Er zijn genoeg betaalbare woningen voor jongeren en starters. Ouderen kunnen in hun wijk blijven wonen. Wijkvoorzieningen blijven in stand.

Goed onderwijs, sport en cultuur

Goed onderwijs en levenslang leren zijn de basis voor talentontwikkeling en persoonlijke groei voor kinderen en volwassenen. Sport en cultuur zijn toegankelijk en bereikbaar voor iedereen.

1. Schone lucht, water en bodem

We leven van de lucht, water en bodem. Iedereen verdient een gezonde en veilige woon- en leefomgeving. GroenLinks staat voor duurzaam schone lucht, water en bodem.

Het wordt steeds drukker over de weg, het spoor en in de lucht boven Oldenzaal. Een drukte die verminderd kan worden door in te zetten op lokale productie, lokaal afnemen en het verbeteren van de regionale werkgelegenheid. De bewegingen die wel blijven bestaan moet tot stand komen op de wijze die het minste effect hebben op het milieu en onze leefomgeving.

Geen luchthaven of vliegbewegingen

GroenLinks is en blijft tegen een luchthaven. De besluitvorming over luchthaven Twente is definitief waardoor er een beperkt aantal vliegbewegingen per jaar mogelijk is. GroenLinks zal de ontwikkelingen zeer kritisch volgen.

Dit geldt ook ten aanzien van de luchthaven Lelystad en de gevolgen hiervan voor Twente. Onze inwoners mogen geen overlast ervaren van deze vliegbewegingen.

- GroenLinks is tegen een luchthaven en dus ook tegen een eventuele uitbreiding van vliegbewegingen in de toekomst.

Geluidsoverlast van spoor en weg

Op dit moment komen er fors meer goederentreinen over het spoor dan wettelijk is afgesproken. Deze toename zorgt voor geluidsoverlast en een hoger veiligheidsrisico voor onze inwoners. GroenLinks is tegen deze toename en zet zich dan ook al jaren lokaal, provinciaal en landelijk in om het aantal goederentreinen via Oldenzaal te verminderen. Er zijn alternatieve spoorlijnen die gebruikt kunnen worden.

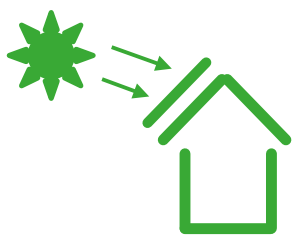
De A1 is een belangrijke ontsluitingsweg voor de regio die niet alleen wordt gebruikt door de Twentenaren, maar ook als doorrijroute door transporteurs.

Voor dit transport zijn er alternatieven zoals vervoer via het water. Wat GroenLinks betreft zal er regionaal, provinciaal en landelijk meer aandacht moeten zijn voor het verbeteren van vervoer via water.

- Geluidsoverlast wordt verminderd.
- Overlast van het spoor en onveilig vervoer per spoor wordt tegen gegaan.
- Geen uitbreiding van A1.
- Duurzame mobiliteit wordt bevorderd om zo de effecten voor het milieu en onze leefomgeving te verminderen.

Veilig drinkwater en oppervlaktewater

- Geen afvalwaterinjectie door de NAM in Oldenzaalse bodem
- Geen vervuild water vanuit het Waterschap naar onze beken.

2. Klimaatneutraal Oldenzaal 2025

Het verminderen van de opwarming van de aarde is misschien wel de grootste uitdaging van de komende jaren. We zijn de eerste generatie die de gevolgen van klimaatverandering merken en de laatste die haar kunnen stoppen.

Zo moeten we een oplossing vinden voor warmere zomers en heftigere regenbuien. Nederland loopt hopeloos achteraan in het halen van de klimaatdoelen van Parijs. Daarom is lokaal ook actie nodig.

Inzetten op beperking van CO2 uitstoot

- Aardgasloos Oldenzaal: bestaande woningen die van het gas gaan worden beloond, bv een korting op de OZB.
- Voortzetten van groene leges voor nieuwbouw en verbouw van woningen.
- We investeren in bewustwording en gedragsverandering.
- Inzet op energiebesparingen bij huurwoningen en particuliere woningen.

Investeren in duurzame energie

- Fors investeren in zonnestroom, windenergie en biogas in Noord Oost Twente verband.
- Opbrengst van eventuele verkoop Twence wordt aangewend om klimaatdoelstellingen te halen.
- Collectieve energie-initiatieven worden ondersteund.

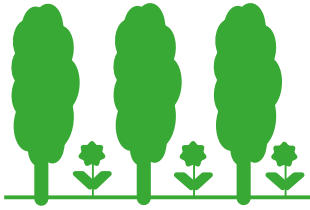
Voorkomen van wateroverlast

- De gescheiden waterhuishouding van vuilwater en regenwater wordt verder uitgebouwd en gestimuleerd in bestaande bouw.
- Rioolheffing wordt belast naar mate van het waterverbruik.

Naar een circulaire economie

Een afvalloos Oldenzaal moet zo snel mogelijk worden gerealiseerd. Niet alleen huishoudens, maar ook onze instellingen, verenigingen en bedrijven gaan we stimuleren hun afval te verminderen, en te hergebruiken. GroenLinks is voorstander van een deeleconomie en groen ondernemerschap. We zetten dan ook fors in op het verder stimuleren van afvalscheiding:

- Afval scheiden loont: het vaste deel gaat omlaag, variabele kosten gaan omhoog.
- Andere instrumenten worden ingezet om het scheidingspercentage te verhogen.
- Gemeente Oldenzaal gaat gebruik maken van deelauto's
- Bedrijven die zelf aantoonbaar duurzaam zijn krijgen voorrang bij aanbestedingen.

3. Groen blijft groen

Natuur, bomen en planten zijn belangrijk voor het welzijn van mensen en de leefbaarheid in de stad. We wandelen, fietsen, sporten, ontspannen en spelen het liefste in een groene omgeving. Groen geeft geluk! Daarom zijn we zuinig op het groen in de stad en buiten de stad, zoals op de Stuwwal en het Hulsbeek.

Meer biodiversiteit

GroenLinks wil de kwaliteit en kwantiteit van het groen verbeteren en versterken. Ook in de stad zijn vogels en insecten, zoals bijen en vlinders, onmisbaar.

- Openbaar groen wordt verder omgevormd naar een hogere kwaliteit groen wat meer biodiversiteit aantrekt.
- Verdere ontwikkeling van bijenlinten

Geen bebouwing in het buitengebied

De stad wordt mooier door bewuste keuzes die ervoor zorgen dat de belevingswaarde van groen verbetert, we klimaatverandering beter kunnen opvangen en er meer biodiversiteit ontstaat.

- Inbreiden gaat voor uitbreiden.
- Bouwen in het buitengebied kan alleen als er sprake is van vervanging.

Groene beleving in de stad

- De groene gebieden tussen de wijken blijven behouden en versterkt.
- Het singelpark wordt versneld aangelegd.
- Er wordt meer ruimte voor stadsmoestuinen gecreëerd.
- Basisscholen worden gestimuleerd om deel te nemen aan moestuinprojecten en het inrichten van schooltuintjes zodat kinderen leren waar hun eten vandaan komt.
- Er wordt meer geïnvesteerd in natuur- en milieueducatie.

4. Ruim baan voor fietsers, wandelaars en openbaar vervoer

Een toekomstbestendige stad vereist een duurzaam vervoersysteem. Daarbij hoort letterlijk ruim baan voor fietsers, wandelaars en openbaar vervoer.

Snelle en veilige fietsverbindingen

Vanuit de wijken moeten fietsers snel en veilig hun weg vinden naar de stad, vereniging en sportcomplex. Voor kinderen en jongeren moet er een veilige route naar school zijn waarbij kruisingen met druk autoverkeer beperkt worden. Voor elektrische fietsen zijn de fietspaden en wegen veilig ingericht.

- Oldenzaal heeft de ambitie om Fietsstad te worden in 2025.
- Hoofd fietsroutes worden voorrangswegen. Vanuit iedere wijk kun je met de fiets met voorrang naar de stad, bij voorkeur via een fietsstraat.
- De schoolomgeving en de hoofd routes van en naar scholen zijn veilig voor voetgangers en fietsers.
- Fietssnelweg van Oldenzaal naar Enschede en Fietssnelweg van Oldenzaal naar Hengelo wordt gerealiseerd om zo fietsverplaatsingen zo aantrekkelijk mogelijk te maken.
- We zetten in op educatie aan jongeren en ouderen om ongevallen te voorkomen.

Veilige en toegankelijke voetpaden

- Alle voetpaden moeten veilig en toegankelijkheid zijn voor iedereen dus ook voor mensen met hulpmiddelen en kinderwagens.

Openbaar vervoer

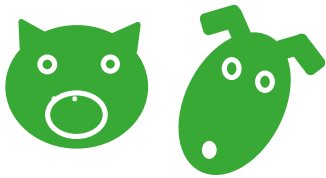
Het openbaar vervoer binnen Oldenzaal en van Oldenzaal in de regio verdient extra aandacht. Ook 's avonds moeten de wijken per openbaar vervoer goed toegankelijk zijn.

- GroenLinks pleit voor ontsluiting van het gebied Graven Es 10a en de bedrijventerreinen.
- Verbeteren openbaar vervoer tussen de kernen in Noord Oost Twente.
- Goede aansluiting van de bussen op de trein.
- Voldoende openbaar vervoer in de spits.
- Openbaar Vervoer wordt veilig en goed bereikbaar voor ouderen en mensen met een beperking.

Duurzaam vervoer

Duurzaam vervoer heeft de toekomst. Daarom staat GroenLinks voor;

- Het stimuleren van het gebruik van elektrische auto's.
- De gemeente stapt helemaal over op elektrisch vervoer.
- Het tegengaan van vervuילend vervoer door de stad.
- Het stimuleren van innovatie in de transportsector.

5. Dierenwelzijn

GroenLinks is voor een respectvolle behandeling van alle dieren. In Oldenzaal willen wij geen schaalvergroting van veehouderij die ten koste gaat van dierenwelzijn.

Wij streven naar biologische productie van voedingsmiddelen.

Dieren en insecten in de stad worden beschermd. Er wordt extra aandacht besteedt aan educatie zodat eigenaren weten hoe zij op de juiste wijze voor hun dieren kunnen zorgen.

Dierenmishandeling kan niet en wordt niet geaccepteerd. We zetten dan ook in op voorlichting over signalen en waar je deze kunt melden.

'Wilde dieren' in de stad

- Wij willen biodiversiteit bevorderen.
- De gemeente gebruikt geen schadelijke onkruidbestrijders zoals Roundup.
- Het Hulsbeek beschermen als natuurgebied zodat wilde dieren hier veilig kunnen leven. De recreant is te gast in het Hulsbeek.
- Beperken van lichtoverlast in de stad (onnodige lichtbronnen beperken).
- Bewaken visstand in water, zoals de Stakenbeek.
- Bij het verlaten van de basisschool hebben alle kinderen in Oldenzaal basiskennis over de in Nederland in het wild levende dieren.

Opvang van asiëldieren en dierenambulance

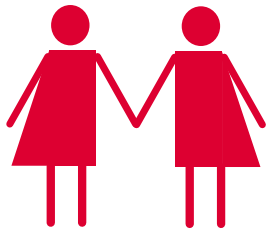
- Asiëldieren en zwerfdieren worden op goede wijze en dichtbij opgevangen.
- De dierenambulance en het dierenasiel worden ondersteund bij het uitvoeren van hun belangrijke werkzaamheden.

Gezelschapsdieren en hobbydieren

Dieren dragen bij aan het geluk van hun eigenaren. Als gemeente zien wij de meerwaarde van huisdieren en hobbydieren en zetten wij in op het volgende;

- De openbare ruimte is hondvriendelijk ingericht. Er zijn voldoende aantrekkelijke wandelroutes, losloopegebieden, en speelplekken.
- Er is een voorlichtingsaanbod over aanschaf en verzorging van gezelschapsdieren en hobbydieren.
- Er wordt regelmatig aandacht gevraagd voor signalen over mogelijke dierenmishandeling en welke acties daarop ondernomen kunnen worden.
- Indien er een beroep wordt gedaan op ondersteuning bij het zelfstandig leven wordt er ook aandacht besteedt aan het organiseren van ondersteuning bij het verzorgen van gezelschapsdieren.

1. Iedereen hoort erbij

Voor GroenLinks hoort iedereen erbij en moet iedereen zich veilig en thuis kunnen voelen in Oldenzaal. We zijn allemaal op onze eigen manier uniek en dat verdient ieders respect. Een veilige en prettige samenleving ontstaat alleen als we verdraagzaam zijn. We mogen niet discrimineren op geslacht, afkomst, geloof, seksuele geaardheid, lichamelijke of geestelijke beperking.

GroenLinks vindt dat al onze inwoners mee moeten kunnen doen naar vermogen. Daarom vinden wij het belangrijk om inwoners die het lastig hebben te ondersteunen als dat even niet lukt.

Inclusieve maatschappij

Discriminatie en het uitsluiten van bepaalde groepen moet worden bestreden. In Oldenzaal hoort iedereen zich thuis te voelen.

- GroenLinks zet in op preventie door voorlichting te geven over diversiteit, om zo de sociale veiligheid en leefbaarheid te verbeteren.
- Het thema 'verdraagzaamheid' willen we bevorderen door dit thema breed onder de aandacht te brengen bij inwoners, organisaties en het bedrijfsleven
- Het behandelen en registreren van klachten over discriminatie wordt laagdrempelig georganiseerd.

Meedoen in de samenleving

- Als mensen in staat zijn om betaalde arbeid te verrichten dan proberen we daar mogelijkheden voor te vinden.
- Laat werk lonen. Werken met behoud van een uitkering is mogelijk om te re-integreren naar een betaalde baan.
- Mensen moeten mee kunnen doen op basis van talenten en mogelijkheden en niet bestraft worden op basis van onmogelijkheden.
- De reserveringsboete bij de Regiotaxi wordt afgeschaft.
- Bij het vergroten van zelfredzaamheid hoort vooral het aanbieden van kwalitatief goede ondersteuning zodat mensen hierin begeleid worden.
- Vrijwilligers zijn onmisbaar om onze maatschappij te laten draaien. Daarom dient hier veel aandacht en waardering voor te zijn vanuit gemeentelijk beleid.
- Uit onderzoek blijkt dat steeds meer mensen eenzaam zijn. GroenLinks wil een integrale aanpak om eenzaamheid te verminderen en voorkomen.

Burgerparticipatie

GroenLinks heeft vertrouwen in burgers. We vinden het van groot belang dat Oldenzalers in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden bij grote en klein(er)e veranderingen in hun woonomgeving. We pleiten voor 'beginspraak' waarbij burgers en maatschappelijke organisaties in een zo vroeg mogelijk stadium worden betrokken bij gemeentelijke plannen.

- We ondersteunen eigen initiatieven van burgers om hun omgeving veilig en leefbaar te houden.

- We gaan experimenteren met een burgerbegroting, waarbij de buurt zelf de beschikking krijgt over eigen geld om daarmee de leefbaarheid te vergroten.
- GroenLinks steunt de jeugdraad en werkt graag met haar samen. Voor de gemeenteraad en het college is dit een mooie manier om inspiratie op te doen bij de vele ideeën die de jongeren hebben, bijvoorbeeld om de leefbaarheid van de gemeente voor specifiek jongeren te vergroten.

Vluchtelingen

- We willen vluchtelingen ruimhartig opvangen in onze gemeente.
- GroenLinks vindt het belangrijk dat vluchtelingen zo snel mogelijk onderwijs genieten of werk hebben. Daarom vinden wij dat de gemeente weer de regie moet hebben over inburgering.
- Vluchtelingen willen we zo snel mogelijk laten integreren in de wijk. We zetten dan ook in op zo snel mogelijk taalles, deelnemen aan vrijwilligerswerk en sport- en/of cultuur.
- Onderwijs aan kinderen van vluchtelingen start zo snel mogelijk en bij voorkeur in Oldenzaal. We investeren extra in psychische ondersteuning van deze kinderen.

2. Goede en passende zorg

Iedereen kan (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben nu of in de toekomst. Door ziekte, omdat je ouder wordt, een beperking hebt, of omdat je zwaar belast bent als mantelzorger. Ook kan je ondersteuning nodig hebben bij het optimaal laten opgroeien van kinderen. In Oldenzaal moet je erop kunnen vertrouwen dat ondersteuning dan goed is geregeld.

De zorg is op maat, van goede kwaliteit en dichtbij georganiseerd. Ouderen moeten zelf kunnen kiezen of zij thuis blijven wonen met professionele hulp of in kleinschalige woonvormen waar zorg aanwezig is. Eigen keuze en behoud van regie is voor GroenLinks een belangrijk fundament.

Goede zorg

- Iedereen die ondersteuning nodig heeft, tijdelijk of structureel, mag erop vertrouwen dat dit goed geregeld is in Oldenzaal.

Zorg voor kinderen en jongeren

- GroenLinks kiest voor een 3 sporenbeleid:
  1. Goede en passende zorg aan jeugd en jongeren die ondersteuning nodig hebben.
  2. Laagdrempelige voorliggende voorzieningen.
  3. We zetten nadrukkelijk in op preventie door nu te investeren in het voorkomen van problematiek in de toekomst.
- Daarom willen wij een pilot ondersteuning jongeren met verhoogd risico op problemen in de toekomst.
- Kinderen en jongeren worden tijdig doorverwezen naar specialistische jeugdzorg. De zorgbehoefte van kinderen en jongeren staat voorop, niet het financiële aspect.
- Er is extra aandacht voor jongeren die vanaf hun achttiende verjaardag nog ondersteuning en begeleiding nodig hebben. Voor deze overgang worden goede afspraken gemaakt met specialistische zorgaanbieders.
- We willen geen marktwerking in de specialistische zorg. De aanbesteding in de jeugdzorg moet terug gedraaid worden naar een systeem van subsidies.
- Gezond zijn begint met gezonde voeding en sport en beweging. Daarom wordt Oldenzaal een Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) gemeente.

Mantelzorgers

Niet alleen door zorgverleners, ook door mantelzorgers, hun familieleden, buurtgenoten, vrienden, en vrijwilligers wordt essentieel bijgedragen aan zorg. GroenLinks heeft veel respect voor onze inwoners die zich vrijwillig inzetten voor anderen. Met name mantelzorgers zetten zich langdurig en intensief in voor een ander, en verdienen dan ook goede passende ondersteuning.

- Aandacht voor overbelasting van mantelzorgers met nadruk op jeugdige mantelzorgers. Geef hen de ruimte om kind te mogen zijn.
- Huishoudelijk hulp inzetten om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen

Hulpverleners: de pijlers van de zorg

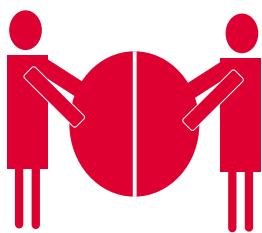
GroenLinks heeft veel respect voor de hulpverleners. Zij hebben een passie om mensen te helpen. Zij besteden nu veel tijd aan bureaucratie. Dit moet verminderd worden, zodat zij meer tijd over hebben voor hun passie en de kwaliteit van zorg verbeterd kan worden.

- De professional staat voorop. Regels zijn er om te ondersteunen, niet om tegen te werken.
- De gemeente zal in haar contracten met zorgaanbieders de bureaucratie verminderen.

Preventie en innovatie

Om zorg nu en in de toekomst goed te houden, zal er geïnvesteerd moeten worden in preventie en innovatie. Belangrijk uitgangspunt voor GroenLinks is dat zelfstandig wonen en maatschappelijke deelname niet beperkt mag worden door het beschikbare budget. Dus ook bij stijging van kosten of dalende inkomsten kiest GroenLinks voor goede zorg op maat.

- Er is ruimte voor preventie en innovatie. Dat betekent dat de gemeente verantwoordelijkheid moet durven geven aan de professionals.
- De gemeente hanteert faire tarieven waarbinnen ruimte is voor innovatieve investeringen door zorgaanbieders.
- Een klacht is een mogelijkheid om te leren wat je kan verbeteren. Daarom is er een heldere en toegankelijke klachtenprocedure.

3. Eerlijk delen

GroenLinks streeft naar een eerlijke samenleving. In Oldenzaal zou niemand in armoede moeten leven. Oldenzalers met een laag inkomen hebben niet altijd gelijke kansen en kunnen ook niet altijd een fatsoenlijk bestaan opbouwen. Een betaalde baan is niet voor iedereen weggelegd. Door omstandigheden kan het zijn dat

mensen langdurig op het bestaansminimum moeten leven.

We gaan uit van vertrouwen en van goede wil. Regels zijn er om te helpen, niet om in de weg te zitten!

Armoede- en schuldenbestrijding

In Oldenzaal zet GroenLinks zich er voor in dat de armoedemiddelen beschikbaar komen voor een grotere groep mensen zodat ook werkende inwoners met een laag inkomen hier een beroep op kunnen doen. GroenLinks staat voor een ruimhartig armoedebeleid. In Oldenzaal moet iedereen kunnen voorzien in zijn eerste levensbehoeften en maatschappelijk mee kunnen doen.

- Armoedebeleid richt zich niet alleen op uitkeringsgerechtigden, maar ook mensen met een of meerdere baantjes tot 130% van het netto minimuminkomen.
- We willen een experiment met het overnemen van schulden door de gemeente, niet als liefdadigheid, maar als investering in de toekomst.
- De gemeente zorgt er zelf voor dat mensen niet dieper in de schulden komen door andere incasso-afspraken toe te passen door het Gemeentelijk Belasting Kantoor.
- Hulpverleners krijgen een bureaucratisch vrij budget dat ze naar eigen inzicht mogen inzetten om resultaatgericht te werken.
- Schuldpreventie is beter dan schuldhulpverlening. We willen minder geld naar bewind voering en meer naar het daadwerkelijk oplossen van schulden, zodat mensen weer een positief perspectief geboden wordt.
- In het kader van preventie-activiteiten zien wij de jeugd als een belangrijke doelgroep. Wij willen meer financiële educatie op het voortgezet onderwijs middels effectief gebleken programma's.

Basisinkomen of onvoorwaardelijke bijstand

- GroenLinks wil graag een pilot met het Basisinkomen of onvoorwaardelijke bijstand.
- Maatwerk binnen bijstand wordt mogelijk dat bijzondere bijstand wordt ingezet om orde en rust te creëren: Bijstand mag tijdelijk worden verhoogd.

Deelmaatschappij

GroenLinks staat voor een deelmaatschappij. Niet streven naar eigen bezit, maar de beschikbaarheid van goederen regelen.

- In het land zijn al mooie voorbeelden zoals deelwinkels waarin je gebruiksgoederen kan lenen die je niet vaak gebruikt zoals gereedschap, zwerfboeken, deelauto's en deelfietsen. Wij stimuleren actief het ontstaan van dit soort initiatieven.
- We ondersteunen initiatieven die als doel hebben het belangeloos delen van kennis en ervaringen.

4. Prettig en veilig wonen

In Oldenzaal is er plek voor diversiteit. Wij streven naar diversiteit in wijken; verschillende culturen, jong en oud, arm en rijk, met of zonder een beperking: Iedereen kan op een prettige manier in Oldenzaal wonen. Extra aandacht verdient de huisvesting voor jongeren en starters. Immers, de jeugd heeft de toekomst. Voor ouderen willen we inzetten op levensbestendig wonen, zodat je prettig oud kunt worden in je eigen wijk.

Betaalbare woningen in diverse wijken

- Iedereen moet betaalbaar kunnen wonen; sociale woningbouw, nieuwbouw voor starters, jongeren- en ouderenhuisvesting krijgt extra aandacht.
- Ook middeninkomens kunnen in Oldenzaal kiezen voor betaalbare en duurzame huisvesting.
- We nemen als gemeente de regie en laten de woningmarkt niet over aan projectontwikkelaars.

Samen maken we de buurt

Uitgangspunt voor GroenLinks is de wijk: Daar wonen onze inwoners, spelen de kinderen, gaan ze naar school, komen ze thuis, en brengen ze een fors gedeelte van hun vrije tijd door. In Oldenzaal maken we samen de wijk!

- Ken je burens en wijkbewoners.
- De wijkkracht wordt vergroot met een wijkbegroting.
- Wijkvoorzieningen moeten behouden blijven

Veiligheid in de wijk

Ook in de toekomst kan men veilig in Oldenzaal wonen. Oldenzalers kennen hun buurt en letten op elkaar. Bij de inrichting van de openbare ruimte is veiligheid een belangrijk uitgangspunt. Ook is er aandacht voor de verkeersveiligheid van fietsers, voetgangers en mindervaliden.

- Drugscriminaliteit gaan we tegen en we zorgen dat de kwaliteit van drugs controleerbaar wordt. We zijn voorstander van een lokaal experiment met legale teelt en aanvoer van cannabis op kleine schaal.
- Overlast van (hang)jongeren willen we voorkomen door duurzame oplossingen te treffen; met jongeren praten in plaats van over jongeren, ruimte bieden en grenzen stellen, afspraken maken, toezicht houden (jongerenwerkers, politie), zo nodig alternatieve activiteiten organiseren en maatregelen bij misdragingen.

5. Goed onderwijs, sport en cultuur voor iedereen

Onderwijs in Oldenzaal is gericht op kinderen en op volwassenen. Voor kinderen houdt dit in dat je in Oldenzaal excellent onderwijs kan volgen. Voor volwassenen is levenslang leren belangrijk. Bijvoorbeeld om zich om te scholen naar een andere betaalde baan, maar ook computerlessen om deel te nemen aan de digitale maatschappij, of cursussen om sociaal betrokken te blijven.

GroenLinks kijkt naar mogelijkheden en talenten in plaats van beperkingen. Wij gunnen al onze inwoners hun dromen en de mogelijkheid om deze te realiseren. Oldenzalers hebben het vertrouwen in zichzelf dat ze alles kunnen bereiken. We investeren in gelijke kansen en talentmaximalisatie voor iedereen.

We streven naar laagdrempelig aanbod sport en cultuur en willen daarom verkennen of het mogelijk is om een basisaanbod sport en cultuur voor iedereen gratis toegankelijk te maken.

Onderwijs en leren voor iedereen

- Samen met het onderwijs willen wij toewerken naar een excellent onderwijsaanbod (predicaat) in Oldenzaal.
- Scholing en opleiding wordt gestimuleerd om de kansen op een reguliere baan te vergroten, met name voor jongeren, senioren en mensen met een beperking.
- Levensscholen voor iedereen om talenten verder te ontwikkelen en een leven lang te kunnen leren.
- Binnen het onderwijs is aandacht voor talentontwikkeling en brede beroepsoriëntatie.
- Onderwijshuisvesting draagt bij de optimale brede ontwikkeling van kinderen. Het is kwalitatief goed, ingericht op de toekomst en duurzaam. Er worden samengewerkt tussen scholen, waarbij clustering een mogelijkheid kan zijn.
- Wat GroenLinks betreft ontwikkelen alle scholen zich tot brede school waarbij er niet alleen verbinding is met voor- en naschoolse voorzieningen, maar ook met sport- en cultuurvoorzieningen in de wijk.
- Er is voldoende ondersteuning binnen het onderwijs voor kinderen en jongeren die het even lastig hebben.

Sport

Sporten is gezond, ontspannend en draagt bij aan sociale contacten, integratie en tolerantie.

- Ons sportvoorzieningsniveau sluit aan op de behoefte van alle Oldenzaalers.
- Extra aandacht voor de groepen die minder sporten of extra gezondheidsrisico's lopen zoals ouderen en kinderen met overgewicht.
- Iedereen moet mee kunnen doen en eigen talenten kunnen ontwikkelen en daarom pleiten wij voor gratis deelname sport- en cultuur voor jongeren. Begin daarbij met de doelgroep die nu gebruik maakt van de financiële ondersteuning vanuit Stichting Leergeld.

Kunst en Cultuur

Oldenzaal is een historische stad. Wij zijn daarom zuinig op ons erfgoed. Kunst en cultuur verbindt, het bevordert sociale contacten en het algemene welzijn van onze burgers. GroenLinks vindt dan ook dat Kunst en Cultuur voor iedereen toegankelijk moet zijn en laagdrempelig aangeboden moet worden. Iedereen kan mee doen en eigen talenten ontdekken en ontwikkelen.

- Historische panden blijven bewaard bijvoorbeeld met een gevelfonds voor panden in de winkelstraten.
- Wij hebben een aanbod van kunst en cultuur dat breed en toegankelijk is voor jong en oud.
- Extra aandacht is er voor groepen die minder in aanraking komen met kunst en cultuur zoals (verstandelijk)beperkten, medeburgers met een allochtone achtergrond, ouderen en minima.
- Samenwerking tussen het onderwijs, welzijnsorganisaties en organisaties voor kunst en cultuur wordt bevorderd.
- Wij stimuleren kleine culturele initiatieven en geven ruimte aan nieuwe experimenten.
- GroenLinks wil af van kortdurende projecten en wil investering in een duurzaam aanbod.

STEM OP 21 MAART
GROENLINKS